

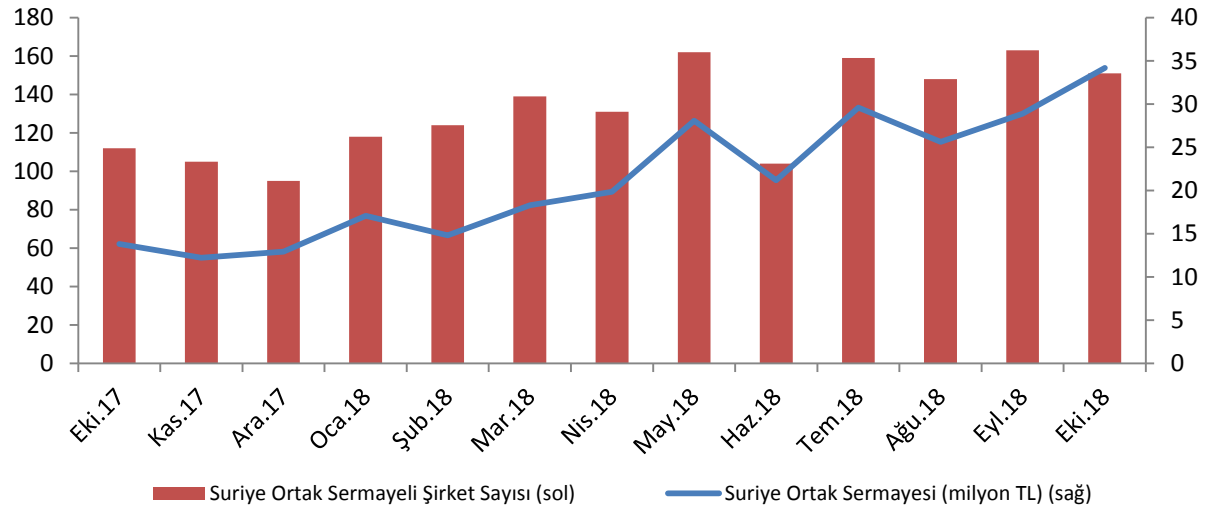
Türkiye Odalar ve Borsalar Birliği (TOBB) verilerinin değerlendirildiği Kurulan Şirketler, Yabancı Ortak Sermayeli¹ Kurulan Şirketler ve Suriye Ortak Sermayeli Kurulan Şirketler bilgilerinin yer aldığı **TEPAV Suriye Sermayeli Şirketler Bülteni** her ay kamuoyunun dikkatine sunulmaktadır.

TEPAV Suriye Sermayeli Şirketler Bülteni'nde genel değerlendirmelerin yanı sıra il ve sektör bazında da incelemeler yapılmaktadır. Bültende güncel ay değerlendirmelerine yer verilecektir.

Yabancı ortak sermayesi Ekim 2017'ye kıyasla 276 milyon TL, Eylül 2018'e kıyasla 46 milyon TL arttı

Ekim 2018'de Suriye ortak sermayeli 151 şirket kurulmuş olup, Suriye ortaklı şirketlerin toplam Suriye ortak sermayesi 34,2 milyon TL'dir. Ekim 2018'de Suriye ortak sermayeli kurulan şirket sayısı, Ekim 2017'ye göre yüzde 34,8; Suriye ortak sermayesi ise yüzde 147,6 arttı. Eylül 2018'e göre kıyaslandığında ise Suriye ortak sermayeli kurulan şirket sayısı yüzde 7,4 azalırken; Suriye ortak sermayesi yüzde 18,3 artış gösterdi.

Grafik 1. Suriye ortak sermayeli kurulan şirketlerin sayısı ve Suriye ortak sermayesi miktarı (Milyon TL) (Ekim 2017 – Ekim 2018)

Kaynak: TOBB, TEPAV Hesaplamaları

Ocak – Ekim 2018'de Suriye ortak sermayeli 1.399 şirket kurulmuş olup, Suriye ortaklı şirketlerin toplam Suriye ortak sermayesi 237,7 milyon TL'dir. Ocak – Ekim 2018'de Suriye ortak sermayeli kurulan şirket sayısı, Ocak – Ekim 2017'ye göre yüzde 7,3; Suriye ortak sermayesi ise yüzde 14,5 arttı.

¹ Yabancı Ortak Sermayeli şirketler, ortaklarının uyruklarına göre belirlenmektedir.

Yabancı ortak sermayeli kurulan şirketlerin yüzde 10'u Suriye ortaklı

Ekim 2018'de yabancı ortak sermayeli kurulan 1.504 şirketin, 151'i (yüzde 10) Suriye ortak sermayeli olup yabancı ortak sermayesinin yüzde 8,2'sini oluşturmaktadır.

Tablo 1. Suriye ortaklı kurulan yabancı sermaye şirketlerinin genel görünümü (Ekim 2018)

Şirket Türü	Şirket Sayısı	Toplam Sermaye (Milyon TL)	Suriye Ortak Sermayesi (Milyon TL)	Suriye Ortak Sermayesi Oranı (%)
Anonim	1	1,0	0,5	50,0
Limited	150	53,0	33,7	63,6
Genel Toplam	151	54,0	34,2	63,3

Kaynak: TOBB, TEPAV Hesaplamaları

Ekim 2018 itibariyle Suriye ortak sermayeli kurulan şirket sayısının en yüksek olduğu illerin başında İstanbul gelmektedir. İstanbul'u; Mersin ve Hatay takip etmektedir. Suriye ortak sermayesi dikkate alındığında ise İstanbul ilk sırada yer almaktadır.

Tablo 2. İllere göre Suriye ortak sermayeli kurulan şirket sayısı (Ekim 2018)²

	Şirket Sayısı	Toplam Sermaye (Milyon TL)	Suriye Ortak Sermayesi (Milyon TL)
İstanbul	84	29,9	18,7
Mersin	43	9,49	7,8
Hatay	10	8,5	5,1
Kilis	8	0,9	0,5
Bursa	4	4,7	1,6
Sakarya	1	0,1	0,1
Trabzon	1	0,4	0,4

Kaynak: TOBB, TEPAV Hesaplamaları

Ekim 2018'de Mersin'de kurulan yabancı ortak sermayeli şirketlerin yarısından fazlası Suriye ortak sermayeli şirketlerdir. Suriye ortak sermayeli kurulan şirketlerin yabancı ortak sermayeli şirketler içindeki payı Mersin'de yüzde 69,4, Kilis'te yüzde 32,0, Trabzon'da yüzde 16,7'dir.

Tablo 3. İllere göre Suriye ortak sermayeli kurulan şirketlerin yabancı ortak sermayeli şirketlere oranı (Ekim 2018)

	Suriye Ortak Sermayeli Şirket Sayısı	Yabancı Ortak Sermayeli Şirket Sayısı	Oran (%)
Mersin	43	62	69,4
Kilis	8	25	32,0
Trabzon	1	6	16,7
Hatay	10	71	14,1
İstanbul	84	931	9,0
Bursa	4	49	8,2
Sakarya	1	15	6,7

Kaynak: TOBB, TEPAV Hesaplamaları

² Ekim 2018'de Suriye ortak sermayeli şirketler sadece 7 ilde kurulmuştur.

Sektör bazında incelendiğinde ise Suriye ortak sermayeli şirketlerin Ekim 2018’de en çok “toptan ticaret” sektöründe kurulduğu görülmektedir. Suriye ortak sermayesi dikkate alındığında ise yine “toptan ticaret” sektörü ilk sırada gelmektedir.

Tablo 4. Suriye ortak sermayeli kurulan şirketlerin faaliyet gösterdiği sektörler (Ekim 2018)

Faaliyet Açıklama (Nace Rev. 2)	Şirket Sayısı	Toplam Sermaye (Milyon TL)	Suriye Ortak Sermayesi (Milyon TL)
Toptan ticaret	66	26,2	18,5
Gayrimenkul faaliyetleri	26	6,0	4,8
Seyahat acentesi, tur operatörü ve diğer rezervasyon hizmetleri ve ilgili faaliyetler	9	3,0	2,2
Bina inşaatı	7	5,9	1,8
Perakende ticaret	6	2,4	0,7
İdare merkezi faaliyetleri; idari danışmanlık faaliyetleri	5	0,8	0,4
Yiyecek ve içecek hizmeti faaliyetleri	5	0,8	0,4
Kara taşımacılığı ve boru hattı taşımacılığı	5	0,5	0,4
Motorlu kara taşıtlarının ve motosikletlerin toptan ve perakende ticareti ile onarımı	4	0,8	0,6
Giyim eşyalarının imalatı	3	0,5	0,2
Mobilya imalatı	3	0,3	0,3
Kiralama ve leasing faaliyetleri	2	0,3	0,2
Eğitim	2	0,3	0,2
Mimarlık ve mühendislik faaliyetleri; teknik muayene ve analiz	2	0,3	0,3
Bitkisel ve hayvansal üretim ile avcılık ve ilgili hizmet faaliyetleri	1	5,0	2,5
Tekstil ürünlerinin imalatı	1	0,4	0,4
Özel inşaat faaliyetleri	1	0,3	0,3
Reklamcılık ve piyasa araştırması	1	0,3	0,1
Fabrikasyon metal ürünleri imalatı	1	0,2	0,1
Gıda ürünlerinin imalatı	1	0,1	0,1

Kaynak: TOBB, TEPAV Hesaplamaları

Türkiye’de kurulan şirketlerin yüzde 16’sı yabancı ortak sermayeli

Ekim 2018 verilerine göre Türkiye genelinde toplam 9.498 şirket³ kurulmuştur. Kurulan şirket sayısı Ekim 2017’ye göre yüzde 4,9 azalış; Eylül 2018’e göre yüzde 11 artış göstermiştir.

Türkiye’de kurulan şirketlerin yüzde 15,8’i yabancı ortak sermayeli şirketlerdir. Bu oran il bazında incelendiğinde ise yüzde 62,5 ile Kilis yabancı ortaklı kurulan şirket oranı en fazla olan iller arasında ilk sırada yer almaktadır. Kilis’i; yüzde 42 ile Hatay, yüzde 33,3 ile Bartın ve yüzde 32,5 ile Gaziantep takip etmektedir.

Tablo 5. Yabancı ortak sermayeli kurulan şirketlerin toplam şirket sayısına oranı en yüksek olan ilk 10 il (Ekim 2018)

İller	Kurulan Yabancı Ortak Sermayeli Şirket Sayısı	Kurulan Toplam Şirket Sayısına Oranı (%)
Kilis	25	62,5
Hatay	71	42,0
Bartın	1	33,3
Gaziantep	66	32,5
Mersin	62	31,5
Yozgat	3	25,0
Şanlıurfa	20	22,0
İstanbul	931	21,9
Sakarya	15	18,3
Bilecik	1	16,7
Toplam	1.502	15,8

Kaynak: TOBB, TEPAV Hesaplamaları

Ocak – Ekim 2018 dönemine bakıldığında Türkiye genelinde toplam 101.455 şirket kurulmuş olup Ocak – Ekim 2017’ye göre yüzde 4,3 artış göstermektedir. Ocak – Ekim 2018 verilerine göre yabancı ortak sermayeli 11.085 adet şirket kurulmuştur. Bu şirketlerin toplam sermayesi 3,5 milyar TL olup yüzde 77’sini yabancı ortak sermayesi oluşturmaktadır.

Yabancı ortak sermayeli kurulan şirketlerin sermayesinin yüzde 79’unu yabancı sermaye oluşturdu

Ekim 2018 verilerine göre yabancı ortak sermayeli 1.504 adet şirket kurulmuştur. Bu şirketlerin toplam sermayesi 527,4 milyon TL olup yüzde 78,9’unu yabancı ortak sermayesi oluşturmaktadır.

³ “Şirket” ve “Gerçek Kişi Ticari İşletmesi” sayılarını kapsamaktadır.

Tablo 6. Yabancı ortak sermayeli kurulan şirketlerin genel görünümü (Ekim 2018)

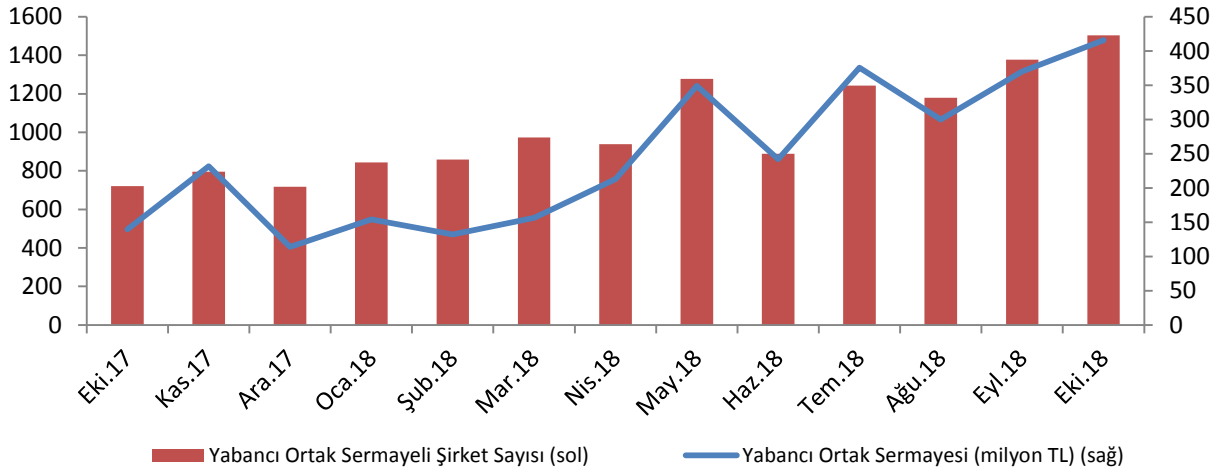
Şirket Türü	Şirket Sayısı	Toplam Sermaye (Milyon TL)	Yabancı Ortak Sermayesi (Milyon TL)	Yabancı Ortak Sermayesi Oranı (%)
Anonim	86	36,9	26,8	72,5
Limited	1.418	490,4	389,3	79,4
Genel Toplam	1.504	527,4	416,1	78,9

Kaynak: TOBB, TEPAV Hesaplamaları

Yabancı ortak sermayesi, geçen yıla kıyasla 276 milyon TL arttı

Ekim 2018'de yabancı ortak sermayeli kurulan şirket sayısı, Ekim 2017'ye kıyasla yüzde 108,9; Eylül 2018'e göre yüzde 9,2 artış gösterdi. Yabancı ortak sermayesi toplamı geçen yıla göre 276 milyon TL (yüzde 197,9); geçen aya göre 46 milyon TL (yüzde 12,4) arttı.

Grafik 2. Yabancı ortak sermayeli kurulan şirket sayısı ve yabancı ortak sermayesi miktarı (Milyon TL) (Ekim 2017 – Ekim 2018)

Kaynak: TOBB, TEPAV Hesaplamaları

Yabancı ortak sermayeli kurulan şirket sayısı, geçen yılın aynı dönemine göre en fazla İstanbul, Gaziantep ve Hatay'da artış gösterdi.

Tablo 7. Yabancı ortak sermayeli kurulan şirket sayısı en fazla artış gösteren ilk 10 il (Ekim 2018)

İller	Kurulan Şirket Sayısı Ekim 2017	Kurulan Şirket Sayısı Ekim 2018	Yıllık Değişim	Toplam Sermaye (Milyon TL) Ekim 2018	Yabancı Ortak Sermayesi (Milyon TL) Ekim 2018
İstanbul	413	931	518	250,3	199,9
Gaziantep	24	66	42	23,6	19,9
Hatay	38	71	33	39,7	31,3
Bursa	26	49	23	17,2	13,7
Antalya	24	46	22	6,9	6,1
İzmir	16	38	22	8,0	7,2
Kilis	6	25	19	3,5	2,5

Ankara	34	50	16	16,0	9,2
Mersin	47	62	15	23,3	15,0
Sakarya	1	15	14	2,3	1,7

Kaynak: TOBB, TEPAV Hesaplamaları

Sektör bazında incelendiğinde en çok yabancı ortak sermayeli şirket "toptan ticaret" sektöründe kurulurken; en fazla yabancı ortak sermayesi yine "toptan ticaret" sektöründe gerçekleşmiştir. Bu sektördeki toplam sermaye miktarı 170 milyon TL iken, toplam sermayenin yüzde 81,3'ünü yabancı ortak sermayesi oluşturmaktadır.

Tablo 8. Yabancı ortak sermayeli kurulan şirketlerin en çok faaliyet gösterdiği ilk 15 sektör (Ekim 2018)

Faaliyet Açıklama (Nace Rev. 2)	Şirket Sayısı	Toplam Sermaye (Milyon TL)	Yabancı Ortak Sermayesi (Milyon TL)
Toptan ticaret	558	169,8	138,1
Gayrimenkul faaliyetleri	121	25,0	20,7
Perakende ticaret	96	45,9	35,0
Bina inşaatı	77	55,2	42,8
Yiyecek ve içecek hizmeti faaliyetleri	70	12,5	8,7
İdare merkezi faaliyetleri; idari danışmanlık faaliyetleri	60	10,6	8,1
Seyahat acentesi, tur operatörü ve diğer rezervasyon hizmetleri ve ilgili faaliyetler	59	13,0	10,0
Motorlu kara taşıtlarının ve motosikletlerin toptan ve perakende ticareti ile onarımı	33	8,0	5,9
Bilgisayar programlama, danışmanlık ve ilgili faaliyetler	31	5,7	5,5
Gıda ürünlerinin imalatı	26	5,8	4,2
Kara taşımacılığı ve boru hattı taşımacılığı	26	4,6	4,3
İnsan sağlığı hizmetleri	24	3,3	2,9
Giyim eşyalarının imalatı	22	4,4	2,7
Bitkisel ve hayvansal üretim ile avcılık ve ilgili hizmet faaliyetleri	19	15,7	11,2
Taşımacılık için depolama ve destekleyici faaliyetler	18	9,5	9,2

Kaynak: TOBB, TEPAV Hesaplamaları